

Sygnatura akt VI Ka 275/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **26 czerwca 2018** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Peteja-Żak

Sędziowie SO Marcin Schoenborn

SR del. Agnieszka Woźniak (spr.)

Protokolant Anna Badura

przy udziale Bartłomieja Kowalskiego Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Z.

po rozpoznaniu w dniach: 8 maja oraz 12 czerwca 2018 r.

sprawy **P. K.** ur. (...) w Z.

syna H. i B.

oskarżonego z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk, art. 271 § 1 kk przy zast. art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 10 stycznia 2018 r. sygnatura akt II K 481/17

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 435 kpk

1. uchyla zaskarżony wyrok w punktach: 1, 2, 5 i 6 w całości, to jest również wobec E. B., która apelacji nie wносиła, oraz w punkcie 8 w odniesieniu do P. K. i w wynikającym z tego zakresie sprawę obojga oskarżonych przekazuje Sądowi Rejonowemu w Zabrze do ponownego rozpoznania;

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. wymierza oskarżonej E. B. jedną opłatę za obie instancje w kwocie 100 (stu) złotych.

0.1.Sygnatura akt VI Ka 275/18

I.Uzasadnienie

wyroku z dnia 26 czerwca 2018 roku

w zakresie całości rozstrzygnięcia

P. K. oraz E. B. stanęli pod zarzutem popełnienia 371 występów z art. 286 § 1 kk, art. 297 § 1 kk, art. 271 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk polegających na tym, że działając wspólnie i w porozumieniu w Z. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej po uprzednim wprowadzeniu w błąd Gminy Z. dysponującej środkami publicznymi co do faktu, że poszczególne osoby były słuchaczami uczestniczącymi w zajęciach szkolnych w (...) Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych, poświadczyli nieprawdę w licznych dokumentach nazwanych w akcie oskarżenia „informacjami o rzeczywistej

liczbie słuchaczy”, które to dokumenty miały istotne znaczenie prawne w zakresie przyznania wysokości dotacji i wyłudziili wielokrotnie kwoty w wysokości 131,32 złotych albo 149,63 złotych, czym doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Gminę Z..

Wyrokiem z dnia 10 stycznia 2018 roku w sprawie o sygnaturze akt II K 481/17 Sąd Rejonowy w Zabrzu:

- uznał oskarżonego P. K. za winnego popełnienia czynów zarzucanych mu aktem oskarżenia w pkt. 1-371 stanowiących występki z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. przyjmując, iż działał w ciągu przestępstw i za to z mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. przy zast. art. 37a k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 k.k. skazał go na karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych przyjmując wysokość stawki dziennej w kwocie 20 złotych,

- uznał E. B. za winną popełnienia czynów zarzucanych jej aktem oskarżenia w pkt. 1-4, 6-9, 11-47, 49-105, 107-119, 121-127, 129-154, 156-170, 172-200, 204-224, 226-239 i 241-371 stanowiących występki z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. przyjmując, iż działała w ciągu przestępstw i za to z mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. przy zast. art. 37a k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 k.k. skazał ją na karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych przyjmując wysokość stawki dziennej w kwocie 20 złotych,

- uniewinnił E. B. od popełnienia czynów stanowiących występki z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. zarzucanych jej w akcie oskarżenia w pkt. 5, 10, 48, 106, 120, 128, 155, 171, 201, 202, 203, 225 i 240,

- uznał E. B. także za winną popełnienia czynów zarzucanych jej aktem oskarżenia w pkt. 372-373 stanowiących występki z art. 270 § 1 k.k. przyjmując, iż działała w ciągu przestępstw i za to z mocy art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. skazał ją na karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych przyjmując wysokość stawki dziennej w kwocie 20 złotych,

- na mocy art. 86 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 91 § 2 k.k. połączył orzeczone wobec E. B. kary grzywny i wymierzył jej karę łączną grzywny w wysokości 300 stawek dziennych przyjmując wysokość stawki dziennej w kwocie 20 złotych,

- na zasadzie art. 46 § 1 k.k. orzekł solidarnie od obojga oskarżonych tytułem środka kompensacyjnego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przez nich przypisanymi im przestępstwami poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej Gminy Z. kwoty 50.605,65 zł, przy czym odnośnie oskarżonej E. B. do kwoty 48.678,77 zł,

- na mocy art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodów rzeczowych w postaci dwóch świadectw ukończenia szkoły policealnej k. 14 i 15 (dot. zarzutu 372 i 373),

- na mocy art. 627 k.p.k. i art. 3 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądził od obu oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe obejmujące wydatki w kwocie po 50,00 złotych oraz opłaty sądowe w wysokości po 600 złotych.

Wyrok ten uprawomocnił się wobec E. B., zaś w odniesieniu do oskarżonego P. K. został zaskarżony w całości apelacją przez obrońcę oskarżonego. Obrońca zarzucił wyrokowi:

I. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 4 kpk w związku z art. 7 kpk w związku z art. 410 kpk w związku z art. 424 § 1 kpk polegającą na tym, że sąd I instancji dokonał wybiórczej i jednostronnej oceny dowodów opisując dowody osobowe i przyjmując je za wiarygodne i mogące stanowić podstawę ustaleń faktycznych, nie wskazał jakie ustalenia oparł na tych dowodach, nie odniósł się do istotnych w sprawie, ujawnionych w toku rozprawy okoliczności lub dokonał ustaleń pozbawionych podstaw w materiale dowodowym, jak również nie wziął pod uwagę okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, co nastąpiło z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów,

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na błędnym uznaniu, że w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego istnieją podstawy do przypisania

oskarżonemu popełnienia przestępstwa określonego w treści art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk podczas gdy w rzeczywistości dowody zebrane w toku niniejszego postępowania są bezsprzecznie niepełne i należyte ocenione prowadzą do wniosku przeciwnego, a mianowicie, że czyn oskarżonego nie wypełnił ustawowych znamion wskazanego wyżej przestępstwa.

W konsekwencji postawienia powyższych zarzutów obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzuconych mu czynów, względnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wywiedziona przez obrońcę oskarżonego była w pełni uzasadniona, albowiem wnioski wyprowadzone przez Sąd Rejonowy ze zgromadzonego materiału dowodowego jawią się jako dowolne, a tym samym przesądzenie o odpowiedzialności karnej oskarżonych: P. K. oraz E. B. – przedwczesne.

Obrońca zarzucił zaskarżonemu wyrokowi w pierwszej kolejności naruszenie przez Sąd Rejonowy dyspozycji art. 424 kpk. Z zarzutem tym należy się zgodzić, bowiem z pisemnych motywów wyroku, oprócz okoliczności obiektywnych w postaci stwierdzenia, że doszło do zawyżenia ilości słuchaczy dającej podstawę do wypłaty dotacji, nie wynika nic innego, co mogłoby wskazywać zwłaszcza na świadome wypełnienie przez oskarżonych znamion czynów zabronionych z art. 286 § 1 kk, art. 297 § 1 kk i art. 271 § 3 kk, które to przestępstwa mogą być popełnione wyłącznie umyślnie, częściowo dodatkowo jedynie z zamiarem kierunkowym. Jakkolwiek aktualnie obowiązujący przepis art. 455a kpk wyklucza uchylenie wyroku z przyczyn leżących po stronie dokumentu sprawozdawczego, jakim są pisemne motywy wyroku, który jest co do zasady dokumentem wtórnym w stosunku do samego wyroku, to jednak w niniejszej sprawie dojść należało do przekonania, poprzez zestawienie treści uzasadnienia i informacji płynących ze zgromadzonych w sprawie dowodów, że braki uzasadnienia były w tym wypadku wynikiem błędnych ustaleń faktycznych, zdecydowanie nieznanających oparcia w dowodach zgromadzonych w sprawie i zdecydowanie przedwczesnych.

Nadto wydaje się, że występuje sprzeczność między treścią czynów przypisanych oskarżonym, a treścią uzasadnienia wyroku w zakresie dotyczącym tego, jakie informacje składane Gminie Z. uznano za poświadczające nieprawdę i doprowadzające do oszustw.

Zaczynając od tej ostatniej kwestii wskazać należy, że oskarżonym zarzucono poświadczenie nieprawdy w licznych dokumentach nazwanych „informacjami o rzeczywistej liczbie słuchaczy” oraz wprowadzenie w błąd Gminy Z. co do tego, że poszczególne osoby są „słuchaczami uczestniczącymi na zajęciach” w szkole. Ani z treści zarzutu, ani z treści uzasadnienia aktu oskarżenia nie wynika, jakie informacje prokurator miał na myśli. W procesie uzyskiwania dotacji (...) Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych składało dwa rodzaje dokumentów: z początkiem danego miesiąca były to „Informacje o liczbie uczniów szkoły lub placówki oświatowej według stanu na dzień 5-go danego miesiąca” (liczba słuchaczy wynikająca z systemu), zaś w kolejnym miesiącu „Informacje za poprzedni miesiąc o liczbie uczniów szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, w której nie jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, spełniających warunek uczestniczenia w co najmniej 50 % obowiązkowych zajęć edukacyjnych w danym miesiącu” (liczba uczniów faktycznie spełniających wymóg frekwencji). Sformułowania zarzutów dotyczące uczestniczenia w zajęciach mogłyby sugerować, że prokurator miał na myśli te drugie informacje, niemniej jednak jeśli uwzględnić to, że miała to być „informacja o rzeczywistej liczbie słuchaczy”, że czas popełnienia przestępstw przyjęto tylko na dany miesiąc oraz przeanalizować relacje świadków odnośnie uczęszczania do szkoły, to zdaje się być pewne, że oskarżyciel miał na myśli „Informacje o liczbie uczniów szkoły lub placówki oświatowej według stanu na dzień 5-go danego miesiąca”. Wynika to z następującej analizy: Po pierwsze zarzucono działanie w jednym miesiącu, nie zaś w dwóch kolejnych miesiącach, kiedy składana jest zarówno informacja pierwsza, jak i druga. Po drugie jeśli na przykład świadek W. T. mówiła o uczęszczaniu do szkoły do czerwca 2015 roku i rezygnacji w tym miesiącu, a w związku z jej osobą zarzuty dotyczą okresu od lipca 2015 roku, to jasnym jest, że pierwszy zarzut musi dotyczyć „Informacji o liczbie uczniów szkoły lub placówki oświatowej według stanu na dzień 5-go danego miesiąca”. Podobnie w przypadku świadka I. K. – jeśli świadek mówiła o uczęszczaniu do szkoły do stycznia 2015 roku, a zarzuty związane

z jej osobą dotyczą czasu od lutego 2015 roku, to jasne jest, że pierwszy chronologicznie zarzut, dotyczy tego samego rodzaju informacji. Jeśli zaś tak, to pozostałe zarzuty, sformułowane w ten sam sposób, dotyczyć muszą właśnie tych informacji, nie zaś informacji dotyczących frekwencji. Tak zresztą przyjęto też w wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu w sprawie o sygnaturze akt II K 862/16.

Sąd Rejonowy w Zabrzu orzekający w tej sprawie przypisał oskarżonemu P. K. oraz E. B. czyny w kształcie im zarzuconym, nie modyfikując ich opisu, co wskazywałoby również na przyjęcie, iż poświadczenie nieprawdy dotyczyło „Informacji o liczbie uczniów szkoły lub placówki oświatowej według stanu na dzień 5-go danego miesiąca”. Jednakże uzasadnienie wyroku wprowadza w tej materii zamęt i niezrozumienie i prowadzi do wniosku o sprzeczności między wyrokiem i uzasadnieniem. Z jednej strony uzasadnienie zawiera stwierdzenie, że podstawą wypłaty dotacji były obie informacje, z drugiej, na stronie drugiej uzasadnienia, wskazuje na brak uczęszczania do szkoły lub frekwencję mniejszą, niż 50 %, co sugerowałoby skazanie za poświadczenie nieprawdy w tych drugich dokumentach, dotyczących frekwencji. W innym jeszcze miejscu jest mowa o tym, że „pobieranie nienależnych pieniędzy z tytułu otrzymywania dotacji w wysokości nieodpowiadającej rzeczywistej licznie słuchaczy stanowi otrzymywanie korzyści majątkowej skutkującej doprowadzeniem do niekorzystnego rozporządzenia mieniem ...” , co z kolei może sugerować, że sąd I instancji miał w polu widzenia „Informacje o liczbie uczniów szkoły lub placówki oświatowej według stanu na dzień 5-go danego miesiąca”. Nie ma natomiast wątpliwości, że doszło do skazania za poświadczenie nieprawdy w jednego rodzaju dokumentach, nie dwóch, składanych w kolejnych dwóch miesiącach.

Nakreślona wyżej kwestia, a więc za poświadczenie nieprawdy w jakich dokumentach skazano oskarżonych ma kluczowe znaczenie tak z punktu widzenia kwestii oceny jedności czynów, jak i oceny ustaleń w zakresie strony przedmiotowej, mających kluczowe znaczenie dla oceny strony podmiotowej. Mając na względzie literalne brzmienie czynów przypisanych oskarżonym (kierując się zatem, w sytuacji sprzeczności między wyrokiem i uzasadnieniem, treścią wyroku i czynów przypisanych oskarżonym) oraz daty przyjętych czynów zakładać należy, że oskarżonym przypisano jednak poświadczenie nieprawdy w „Informacjach o liczbie uczniów szkoły lub placówki oświatowej według stanu na dzień 5-go danego miesiąca”.

W tym miejscu wskazać należy, że błędem oskarżyciela publicznego i sądu było przypisanie P. K. i E. B. tylu czynów, ile skutków swoim zachowaniem mieli spowodować. Nie może być bowiem wątpliwości, że każdego miesiąca, była składana jedna, zbiorcza „Informacja o liczbie uczniów szkoły lub placówki oświatowej według stanu na dzień 5-go danego miesiąca oraz jedna zbiorcza „Informacja za poprzedni miesiąc o liczbie uczniów szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, w której nie jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, spełniających warunek uczestniczenia w co najmniej 50 % obowiązkowych zajęć edukacyjnych w danym miesiącu”. Jeśli w informacjach tych (abstrahując od tego, które wzięto pod uwagę przy nieprawomocnym skazaniu) zawyżono liczbę uczniów o większą ilość, to nie oznacza to, że doszło do wielokrotnego poświadczenia nieprawdy i wielokrotnego oszustwa. Kwestii jedności lub wielości czynów nie można bowiem oceniać przez pryzmat ilości skutków, lecz zwartości i jedności zachowania w danym miejscu i czasie. Oznacza to, że w razie ustalenia świadomego zawyżenia w danym miesiącu liczby słuchaczy w celu osiągnięcia korzyści majątkowej należałoby przypisać oskarżonym jeden czyn zabroniony polegający na poświadczeniu nieprawdy w jednym dokumencie (zawierającym nieprawdziwą liczbę słuchaczy) oraz jedno oszustwo dokonane na kwotę będącą sumą nienależnie pobranych dotacji. To, że dotacje były wypłacane w związku z konkretnym słuchaczem nie ma przesądzającego znaczenia – informacja była bowiem jedna i dotacja też była przelewana w łącznej wysokości.

Skoro tak, to po pierwsze uznać by należało, że oskarżeni zostali już skazani za fragmenty czynów im zarzuconych w tym postępowaniu w związku ze skazaniem w sprawie Sądu Rejonowego w Zabrzu o sygnaturze akt II K 862/16, które to skazanie dotyczy tych samych „Informacji o liczbie uczniów szkoły lub placówki oświatowej według stanu na dzień 5-go danego miesiąca” złożonych w miesiącach od stycznia do kwietnia 2014 roku, czego dowodzi tak uzasadnienie Sądu Rejonowego w Zabrzu w sprawie II K 862/16, jak i porównanie kopii dokumentów występujących w aktach obu spraw.

Po wtóre uzasadnione przypuszczenie i założenie, że doszło do skazania oskarżonych za poświadczenie nieprawdy w „Informacjach o liczbie uczniów szkoły lub placówki oświatowej według stanu na dzień 5-go danego miesiąca” prowadzi do wniosku, że okoliczności sprawy nie zostały wyjaśnione. Część zarzutów dotyczy osób, które do szkoły w ogóle się nie zapisywały, jednakże przeważająca część – osób, które do szkoły się zapisały, uczęszczały do niej i w pewnym momencie naukę przerwały, przy czym takie osoby pojawiają się w zasadzie w zarzutach dotyczących każdego miesiąca począwszy od stycznia 2014 roku do listopada 2015 roku. Choć z zeznań tych osób wynika, że w pewnym momencie naukę przerwały, to jednak nie ustalono, jak wyglądało ich „rozstanie się ze szkołą”, a zatem, czy złożyły pisemną rezygnację, czy też po prostu przestały do niej chodzić. Jeśli miały miejsce te drugie sytuacje, to należałoby ustalić, w którym momencie szkoła mogła i powinna powziąć informację, że dana osoba nie jest już jej uczniem i nie można jej brać pod uwagę przy sporządzaniu „Informacji o liczbie uczniów szkoły lub placówki oświatowej według stanu na dzień 5-go danego miesiąca”. Jest to tym bardziej istotne jeśli wziąć pod uwagę, że informacje te były drukowane z systemu komputerowego, do którego dane wprowadzali pracownicy lub przedstawiciele szkoły. Nie ustalono kto to czynił, na jakich zasadach, jak odbywało się wykreślanie ucznia z katalogu słuchaczy szkoły, jaki związek z tym mieli oskarżeni. Oskarżony P. K. swojej aktywności w tym zakresie zaprzeczył. Zaprzeczyła jej również E. B., która do winy się nie przyznała. Jak wynika z wyjaśnień oskarżonego prowadzeniem dokumentacji szkoły zajmować się miała E. B., ale i I. W.. Skoro oskarżona E. B. do winy się nie przyznawała, to biorąc od uwagę wyżej wskazane wątpliwości za niezbędne uznać należało przesłuchanie tej osoby w charakterze świadka.

Nie bez znaczenia dla oceny zamiaru oskarżonych muszą pozostawać korekty dotyczące analizowanych informacji (co wynika np. z k.34 verte, 185, 337 i 345), co może wskazywać na pozostawanie oskarżonych w dobrej wierze. Kwestia ta także nie została dostrzeżona, ani wyjaśniona.

Trafnie zauważył zatem apelujący obrońca, że nie uzyskano de facto dowodów, które mogłyby wskazywać na świadome i celowe doprowadzenie Gminy Z. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem zarówno przez P. K., jak i E. B.. Co więcej, w przypadku P. K. sąd zawarł w uzasadnieniu stwierdzenie nijak niekorespondujące z zamiarem kierunkowym, że oskarżony: „jako osoba składająca wnioski o dotację orientował się, a co najmniej powinien wiedzieć, że Gmina w Z. wprowadzana jest w błąd poprzez podawanie nieprawdy ...”. Z kolei w przypadku E. B. stwierdził Sąd Rejonowy jedynie tyle, że „pobieranie nienależnych pieniędzy z tytułu otrzymywania dotacji w wysokości nieodpowiadającej rzeczywistej licznie słuchaczy stanowi otrzymywanie korzyści majątkowej skutkującej doprowadzeniem do niekorzystnego rozporządzenia mieniem ...” oraz, że „zdaniem sądu oskarżona miała świadomość tego, że jej zachowanie polegające na poświadczaniu nieprawdy skutkuje wyłudzeniem pieniędzy od Gminy” Nie wskazał przy tym jednak żadnych argumentów mających przemawiać za świadomością i przestępnym zamiarem oskarżonego P. K. oraz E. B..

Zgodzić się należało z Sądem Rejonowym jedynie w tej kwestii, że umyślność (zamiar bezpośredni, w tym kierunkowy), jako jedno ze znamion przestępstw zarzucanych P. K. i E. B., z uwagi na nieprzyznanie się do winy i odmowę złożenia wyjaśnień na rozprawie, był trudny do ustalenia. Nie ma wątpliwości, że zamiar popełnienia czynu zabronionego, jako jedno ze znamion przestępstw podlega dowodzeniu. Nie ma przy tym wątpliwości, że dowodzenie w tym zakresie odbywa się w sposób szczególny – jeśli bowiem oskarżony nie zajmuje stanowiska procesowego w kwestii winy, względnie nie przyznaje się do winy i kwestionuje zamiar popełnienia czynu zabronionego, to tego rodzaju znamień musi być ustalane w oparciu o całokształt okoliczności przedmiotowych sprawy, w oparciu o które weryfikuje się wypowiedzi oskarżonego. W niniejszej sprawie proces ten odbył się nieprawidłowo, a w zasadzie w ogóle się nie odbył, bowiem nie ustalono okoliczności faktycznych, przedmiotowy sprawy w odniesieniu do każdego wykazanego, jak twierdził prokurator nieprawidłowo, słuchacza. Zdaje się nawet, że zamiar oskarżonych został przez sąd domniemany. Jakkolwiek oczywistym jest, że oskarżony był właścicielem szkoły, zaś E. B. jej dyrektorem, to jednak ani te okoliczności, ani trudności finansowe P. K., ani fakt występowania o dotacje nie są wystarczającymi dla uznania, że P. K. i E. B. działali umyślnie i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Są to okoliczności, które pozwalają przypuszczać, że mieli wiedzę i świadomość, że Gminie Z. podawane są nieprawdziwe informacje, ale niewystarczające do przypisania im winy, a to dlatego, że nie wyjaśniono okoliczności przedmiotowych sprawy.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy Sąd Rejonowy w Zabrzu zobligowany będzie do przeprowadzenia postępowania dowodowego w pełnym dotychczasowym zakresie, celem poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie i to zarówno w kwestii okoliczności przedmiotowych, jak i podmiotowych czynów zarzucanych oskarżonym. Sąd ten, o ile będzie to możliwe z uwagi na stanowisko procesowe oskarżonych, przesłucha ich. Przesłucha szczegółowo wszystkie te osoby, które twierdziły, że zapisywały się do szkoły, lecz naukę kontynuowały jedynie do pewnego okresu – aby ustalić, w jaki sposób zrezygnowały z nauki w szkole i w jaki sposób i kiedy szkoła mogła się o tym dowiedzieć. W przypadku G. M. zweryfikuje dodatkowo czas uczęszczania do szkoły i daty zarzutów go dotyczące, które to dane jawią się jako niespójne. Dalej ustali sąd jak odbywało się wprowadzanie danych do systemu komputerowego, na jakich zasadach wprowadzano do niego ucznia, kto tego dokonywał, czy da się ustalić, kto wprowadzał dane poszczególnych osób, których dotyczą zarzuty i na jakich podstawach, zwłaszcza w przypadku uczniów, którzy twierdzili że nigdy się do szkoły nie zapisywali, było to czynione. Przesłucha przy tym również tych świadków, by ustalić w jaki sposób ich dane mogły się znaleźć w posiadaniu szkoły. Ewentualnie uzyska dokumenty dotyczące ich kontaktu ze szkołą. Przesłucha nadto świadka I. W. na analogiczne okoliczności. Zweryfikuje i poszerzy informacje o korektach, z którymi występowano do Gminy i oceni te kwestie ustalając zamiar oskarżonych. Tak zgromadzony materiał dowodowy podda następnie Sąd Rejonowy wszechstronnej i wnikliwej analizie oraz swobodnej ocenie zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, po czym wyciągnie prawidłowe wnioski końcowe, oczywiście z uwzględnieniem wszystkich podniesionych powyżej uwag i wskazań sądu odwoławczego. Będzie przy tym baczył, by uwzględniać zarówno okoliczności przemawiające na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonych, a także, by wyrokując wziąć pod uwagę cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i kierować się materiałem dowodowym, nie zaś przypuszczeniami. Wyrokując rozważy wynikające ze skazania w sprawie II K 862/16 kwestie mogące sugerować wystąpienie przeszkody procesowej w postaci rei iudicata w odniesieniu do miesięcy: od stycznia do kwietnia 2014 roku. W razie podstaw do skazania, ustali także sąd, aktualną wysokość szkody (zweryfikuje wyjaśnienia oskarżonego ze sprawy II K 862/16, które mogą sugerować, że szkoda została już naprawiona co najmniej w części). Obowiązkiem Sądu Rejonowego będzie w końcu, o ile zajdzie taka konieczność, w sposób przekonywający i jasny dla wszystkich uczestników postępowania uzasadnić na piśmie stanowisko zajęte w ponownym postępowaniu.

Z tych względów zaskarżony wyrok trzeba było uchylić i nie było możliwości skorygowania go przez sąd odwoławczy, ani uzupełnienia postępowania dowodowego przez ten sąd. Biorąc pod uwagę konieczność przesłuchania ponownie wszystkich świadków z zarzutów, nadto I. W. i konieczność ustaleń dotyczących wprowadzania danych do systemu należało dojść do przekonania, że konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości.

Z uwagi na to, że te same względy przemawiały za uchyleniem wyroku co do niewnoszącej apelacji E. B., stosując art. 435 kpk, wyrok należało uchylić we wskazanym zakresie także co do niej. Konsekwencją uchylenia wyroku w większości co do tej osoby było wymierzenie jej opłaty od kary, która została utrzymana w mocy – kary grzywny z punktu 4.